

ASTMA EN STOFZUIGER

Dertig jaar geleden had Fred Fisher ontzettend last van astma. Van huis uit was hij handelsreiziger en door z'n kwaal werd hij nu aan z'n huis gebonden. Hij kon alleen enigermate ongehinderd ademhalen als een z.g. luchtfilter werd aangedraaid, die de lucht in de kamer zuiverde. Zo'n apparaat was echter tamelijk duur en had bovendien het ernstige nadeel, dat hij daardoor aan één kamer gebonden was.

Fred Fisher kon nauwelijks andere kamers opzoeken. De filter meenemen was helemaal niet mogelijk. Om over reizen maar niet te praten.

Een zieke, die veel tijd en rust heeft, komt zo af en toe wel eens op vreemde gedachten.

„Ik heb dat luchtfilter de laatste dagen eens goed bekeken”, zei Fisher op een avond tegen z'n vrouw. „Ik vind dat ze dit nuttige instrument draagbaar moeten maken”.

„Maar je kunt toch niet met zo'n slaag voor je mond gaan reizen”, zei z'n vrouw, die nog niet wist, waar haar man heen wilde.

„Dat bedoel ik ook niet, ik bedoel dat je met zo'n luchtzuiger ook nog allerlei andere dingen zou kunnen doen. Tot nu toe doet hij niet anders dan aan de ene kant lucht opzuigen en die aan de andere kant er gezuiverd weer uitblazen. Maar hij kan meer!”

Er werd over die zaak niet verder gesproken, maar Fisher bleef ermee bezig. Hij besprak het met een relatie, die deze toestellen in auto's begon in te bouwen. Dat was een stap vooruit, maar Fisher was nog niet tevreden.

Hij kon nu weer autorijden, maar piekerde toch verder. Zo'n luchtfilter verwijsde alle onzuiverheden die in de lucht van een grote stad zitten. Dat was alles. De meeste mensen zouden met deze wetenschap tevreden zijn geweest, maar Fred Fisher dacht door.

„Je zou een verplaatsbare filter moeten uitvinden, die niet alleen de lucht reinigt, maar — laten we zeggen ook de vloer”.

„Maar op de vloer zit het vuil veel te vast voor een filter, die kan het niet opzuigen”.

„Dat is niet zo erg! Als je nou vlak voor de opening van de filter een soort borstel plaatst, die het stof opwoelt, dan gaat het misschien wel. Als het stof maar eenmaal in de lucht zit, dan zuigt die filter het wel op. En om te voorkomen dat het er aan de achterkant dan weer met grote ladingen wordt uitgespoten, hangen we daar een zak”.

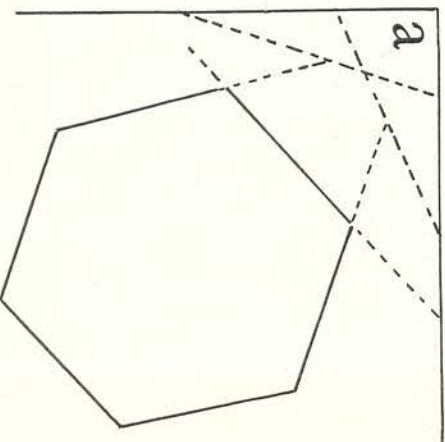
Op dat moment werd een instrument geboren, dat tegenwoordig in vrijwel alle huishoudingen van Amerika en Europa tot de dagelijkse gebruiksvoorwerpen behoort. De stofzuiger! Met allerlei kleine variaties in honderden merken verkrijgbaar heeft hij de aarde bijna overstromd. Fisher werd algemeen directeur van de Rex Air. Een schrijnwerker idee, dat hij in de afgeslotenheid van een ziekenvertrek had ontwikkeld, produceerde een artikel, dat duizenden mensen een bestaan verschaft en miljoenen mensen helpt bij het schoonmaken van hun huizen.

Overgenomen uit: De Spiegel, Wageningen.

LADDERPUZZEL 83

Oplossing puzzel 80

1. 3-45-32-12-51 = doorslag.
2. 15-63-67-48-30-8 = rekenkundige bewerking.
3. 9-30-38-55-31-69 = geval.
4. 59-35-64-26-22-43-6-61 = zuivelproduct.
5. 37-19-42-60-16-7-29-68-11-18 = winterkost.
6. 40-66-8-44-54-1-17-50-23-31-56 = vereniging.
7. 41-14-33-25-5-49-65-20-57 = soort stof.
8. 46-58-39-52-64-4-59 = foudraal.
9. 34-21-36-47-2-24-27 = rangtelwoord.
10. 10-13-4-53-28 = colonne wagens.

PRISWINNAARS

Deze week zijn het de heren G. A. Pieterse, aft. 2121, en W. Iseger, aft.

AVONDEN,

die u vrij moet houden

In het VDH-tje van 10 augustus 1957 publiceerden wij het programma dat dit jaar gegeven zou worden in het kader van onze personeelsavonden. Hierin zijn enige wijzigingen gekomen en wij geven u daarom hieronder het programma zoals dit nu definitief is vastgesteld tot 1 januari 1958.

15 november 1957:

Optreden van Utrechtse toneelgroep.

13 december 1957:

Optreden toneelgroep hr Koopman.

30 december 1957:

Jaarsluiting met optreden van het mannenkoor; film.

Tijding voor elke avond volgen nadere publicaties!

Welkom en

gefeliciteerd!

WELKOM (Utrecht):

H. J. Bos, aft. K.K.; mev. M. Willamse-Wouters, aft. Montage.

E. G. Reiche, aft. GerMakery; R. I. Olszewski, aft. Draaierij; M. M. Stap, aft. K.K.

GEBOREN (Utrecht):

Maria Cornelia, dochter van P. F. Wijman, aft. Nieuwering, dd. 1-10-57 en Annemiek Huberta, dochter van C. Brouwer, aft. Montage, dd. 2-10-57.

HUWELIJKEN (Utrecht):

Mei. M. van Rosengarten, aft. Montage met W. Bijouw, dd. 9-10-57; J. P. van Hiel, aft. GerMakery met mei. J. Konings, dd. 10-10-57.

HARTE-
LIJK
DANK

Mede namens mijn vrouw, hartelijk dank aan directe, chefs, collega's en alle anderen voor de mooie cadeaus en de vele blijken van belangstelling bij ons huwelijk onderhouden.

J. Siem,
Montage, Utrecht.

Langs deze weg betuig ik mijn hartelijke dank aan chef, collega's en comité Ziekentrust voor de belangstelling en attenties gedurende mijn ziekte.

J. du Croix,
aft. Inkoop.

Hierbij betuig ik mijn dank aan allen, die mij bij het plotseling verschijnen van mijn man met hun steun en toewijding hebben bijgestaan.

Mevr. J. W. W. de Ruiter-
Brouwer,
Utrecht.

Loonadministratie Utrecht, die voor de prijzen in aanmerking komen. Zij hebben n.l. ná 80 inzendingen een totaal van resp. 90 en 89 punten weten te behalen, zodat zij het hoogst stonden geklasseerd. Eerstgenomde kan zijn prijs (f 10,—) afhalen bij mei. Hartstuike, redactie VDH-tje, terwijl de heer Iseger deze krijgt toegezonden.

Stet

V.D.H.-tje

RECEPTIE IN HOTEL „WITTEBRUG”

De toch al zo bijzonder fraaie ontvangstaal van hotel Wittebrug bood vrijdagmiddag 25 oktober een extra feestelijke aanblik. Vele tientallen prachtige bloemstukken, door vakmensen opgesteld, streelden het oog. Een op een entresol geseen dromens-strijkje liet opgewekte muziek horen. Voor de binnengekomen geschenken was een lange tafel nodig.

HET WAS FEEST!

In dit nummer geven wij u een reportage van de feestelijkheden ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van de heer Zaaier. Vlak voor de jubileumviering van onze directeur beleefden wij in ons Utrechtse bedrijf de gebeurtenis van het 250.000ste aggregraat. Ook van deze gebeurtenis geven wij u in dit VDH-tje een kort verslag.

Hoewel de aanvang der receptie op vier uur gesteld was, bleek het gewenst de jubilaris en zijn gezin reeds vóór dat tijdstip binnen te leiden. Twee VDH-dames boden bij het binnentreden van de zaal aan echgenote en dochter van ir Zaaier fraaie handboeken aan en spelden de jubilaris en diens drie zonen een witte anjer op de revers.

Na vluchtig bloemstukken en cadeaus te hebben bekeken — de eerste gasten wachtten reeds! — stelde de familie zich op vóór de op een verhoging voor haar gereed staande zetels. Gelegenheid ook even daarop plaats te nemen heeft haar ruim twee uur lang nagevoel geheel onbroken.

Ja, ruim twee uur. Want zo groot was de belangstelling en zo geanimeerd

de bijeenkomst dat de op de kennisgeving vermelde tijdsduur, van vier tot half zes, verre werd overschreden. Moge onze technische directeur het

De jubilaris en zijn echtgenote te midden van de directie van Van der Heem N.V. Zittend van l.n.r. de heer P. G. Zaaier, mevrouw Zaaier en de heer L. W. van der Heem; staande van l.n.r. de heren A. Cronheim, L. C. M. J. Gussenhoven en G. van Vliet.

Dr J. W. Noteboom, burgemeester van Voorburg, feliciteert de jubilaris.

Jubileumcomité deze planningfout geven.

Enige honderden zakelijke en persoonlijke relaties maakten gebruik van de gelegenheid ir Zaaier en echgenote geluk te wensen met dit zilveren jubileum. Bij een dergelijke belangstelling is het niet meer deonlijk namen te noemen. Wij moeten daarom volstaan met een beknopte opsomming van de groepen uit onze samenleving die van hun interesse blijf gaven en noemen dan: de gemeentebesturen van 's-Gravenhage en van Voorburg, enige ministeries, de Kamer van Koophandel en Fabrieken, werkgevers en werknemersorganisaties, militaire autoriteiten, TNO, onderwijsinstellingen, directies van andere elektrotechnische bedrijven, van R.S. Stokvis en Zonen en van bankinstellingen, talrijke leveranciers van Van der Heem N.V., de KEMA, redacturen van vele dag- en vakbladen en voorts familieleden en persoonlijke vrienden.

Een opsomming overigens, die — nogmaals gezegd — verre van compleet is.

Zeer velen van hen die onze directeur kwamen gelukwensen maakten van de mogelijkheid gebruik oude vrienden en relaties te begroeten, hetgeen deze zeer geslaagde receptie een bijzonder geanimeerd karakter gaf.

„Zeer geslaagd”, vooral als bewijs van de waardering in wijde kring voor de persoon van onze technische directeur en voor zijn belangrijke aandeel in de ontplooiing van onze onderneming.

Het personeel dankt de directie hartelijk voor de tractatie die ter gelegenheid van het jubileum van de heer Zaaier werd verstrekt.

250.000

★ AGGREGATEN AG 280

Op 24 oktober te 13.30 uur is, in onze fabriek aan de Abstederdijk, de 250.000ste AG 280 gereedgekomen. Dit is een respectabel aantal, wel een getal om even bij stil te staan. Dit heeft de directie dan ook gedaan.

Ter opluistering van dit heugelijke feit is er onder het personeel van de fabrieken te Utrecht een SZ 52 verloot. Na het trekken van het lot werd de Junbo snelzuiger uitgereikt door ir. Zaaïjer in aanwezigheid van de heer Carsouw en enkele leden der Onderningsraad.

De gelukkige was mej. W. Rosengarten aft. Montage. Hoewel er nog geen trouwplannen zijn kwam de SZ 52 thuis goed van pas, daar het binnenkort het plan was een nieuwe stofzu-

ger te bestellen.

Bij de heer Looszekoot, bandbaas van de stofzuigerband sinds de start in oktober '47 (ook een 10-jarig jubileum), hebben we enkele inlichtingen ingezameld. Nog twee mensen van de oude garde uit die tijd behoren tot deze groep, n.l. de heer C. H. van Berkel (65 jaar), reeds 14 jaar in dienst bij VDH. Hij verricht de reparaties aan onze AG's, maar zijn er zieken aan de band dan valt hij nog wel eens in, en hoe!

De tweede is de heer A. van Dijk, voorman, momenteel door ziekte afwezig (spoedige beleerschap toegestaan namens allen!).

250.000 AG 280's dus, maar voordien waren er nog de types AG 220,

De heer M. Schouten jubilaris

Ofschoon de heer Schouten lang niet de eerste zilveren jubilaris is, is hij toch in zekere zin onze oudste medewerker.

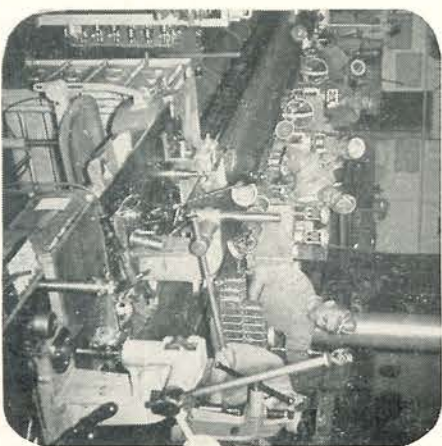
Reeds op 31 oktober 1926, precies een half jaar na de oprichting van de firma Van der Heem en Bloemsma, trad de heer Schouten voor de eerste maal als instrumentmaker in onze dienst, om deze na een jaar weer te vertalen om aan de MTS in Dordrecht te gaan studeren, zodat hij uiteindelijk de prieste joude van de firma meegemaakt heeft. In het archief trof ik zelfs een getuigschrift aan, getekend door ir. Bloemsma!

Na beëindiging van de studie aan de MTS trad de heer Schouten op 24 augustus 1931 opnieuw in dienst, thans als onderchef van de afd. Metaalbewerking, waar hij, zoals het heette, „een wetenschappelijk prent-loonstelsel" invoerde. Na nog een tweede onderbreking van het dienstverband wegens „staple in het bedrijf", trad de heer Schouten op 3 november 1932, thans definitief, in dienst van onze onderneming. Schouten is een inventief en veelzijdig technicus en heeft als zodanig grote verdiensten t.o.v. onze onderneming, waarvoor wij hem veel dank verschuldigd zijn. Dit geldt ook voor mij persoonlijk, want ik heb in deze vijftienjarige jaar van de heer Schouten grote steun gehad bij de vervulling van mijn taak en ik zeg hem op deze plaats hier hartelijk dank voor.

Speciaal in het ontwerp en de constructie van onze elektrische huishoudelijke apparaten heeft Schouten zijn taak gezien en in de laatste twintig jaar is een lange reeks stofzuigers, zethuysers, ventilatoren, handdoornmachines, enz., waarop Schouten steeds een zeer persoonlijk stempel gedrukt heeft, uit zijn Constructiebureau gekomen. Onder deze ontwerpen zijn vele succesnummers geweest, die de firma een stuk vooruit brachten, te beginnen met de torpedo en te eindigen met de SZ 52.

Schouten behoort nu tot de „oude getrouwen" en ik hoop, dat het hem nog vele jaren gegeven moge zijn, zijn krachten in dienst te stellen van Van der Heem N.V.

Zaaïjer.

AG 240, AG 250, AG 270 en nu nog de AG 301 vervaardigd, in het totaal 569306 stuks, ruim een ½ miljoen!

Als we zo eens enkele aantallen uitrekenen van verwerkte onderdelen komen we tot astronomische getallen. Om er eens enkele te noemen: 9 miljoen schroeven, 75 miljoen statoren, en rotorblades, 57000 kilometer wikkel-draad, enz.

Het is natuurlijk niet alleen de AG-montageband die dit gepresteerd heeft, ook de wikkelbanden, Stampertij, Nabewerking, kortom de hele fabriek Utrecht.

Maar we gaan door, dit is nog lang het einde niet, denk eens aan het reuze succes van onze SZ 52! We geven in ieder geval nog even een seintje als de miljoenste stofzuigermotor de deur uit gaat.

Veel succes toegewenst aan allen die dit waar gaan maken.

L.

Zijn wij ten achter?

Vaak gaat men mensen met elkaar vergelijken. Dan is de één de ander voor in ontwikkeling, kracht of succes. Dat doen we ook met mensen met volken of landstrecken. We spreken dan van achtergebleven gebieden.

Toch is het zaak, goed in het oog te houden op welk punt men mensen of groepen met elkaar vergelijkt. Wanneer we het tegenwoordig hebben over achtergebleven gebieden, dan hebben we het als regel over de mate van welvaart en cultuur, waarin volken of groepen achterstaan bij anderen. Dan collecteren we voor hulp aan hen; op dit terrein kan je niet geld wat doen.

Laten we nu eens ons land vergelijken met de Verenigde Staten van N. Amerika. Dat grote land over zee is tegenwoordig in de ogen van velen een stuk voor in welvaart, techniek en methode op vele gebieden. We maken dan ook heel wat studereizen daarheen.

Nu stond er deze dagen een bericht over Amerika in de krant op ander gebied, de misdaad. Daarbij blijken we ook ten achter te liggen.

Sinds 1950 is de misdaad daarginds viermaal zo snel gegroeid als de bevolking. Over 1956 was het aantal misdaden iets meer dan 2½ miljoen. In procenten vertaald aldus: 1½ % moorden, 8 % gewapende inbraken, 16½ % verkrachtingen e.d. en 73½ % gewone diefstallen. Byna de helft van deze aanrandingen van de orde stond op rekening van jongelui beneden de 18 jaar. De financiële schade beliep 1700 miljoen gulden. Dat zijn indrukwekkende cijfers.

Daarop liggen wij ten achter. Toen dit jaar 50 Amerikaanse krantenjongens ons land bezochten, vroegen ze naar onze bekendste gangsters!

Nu kan dit achterliggen op de V.S. hiervan liggen, dat wij te tam of te bang zijn voor een misdaad. Dan is er geen reden voor voldoening over onze morele voor-sprong op Amerika.

Ook in ons land stijgt de misdaad; ook onder jonge mensen. Worden we flinker? Of zou het aan wat anders liggen?

Het is de moeite waard ons daarop te bezinnen.

Technische kunde en efficiënte organisatie alleen zijn blijkbaar niet voldoende om het niveau van een volk te bepalen.

Scheurer.

Ondergetekende dankt hiertoe afdeling Ziekentrost Enaf voor de prachtige fruitmand hem geschonken tijdens zijn ziekte.

J. M. Boijn, aft. E 2611.

De heer Zaaïjer, vergezeld van echtgenote en dochter, tijdens zijn bezoeken aan de fabriek Keulsekade te Utrecht.

HULDIGING in onze Utrechtse bedrijven

Maandagmiddag 28 oktober bezochten de heer, mevrouw en mejuffrouw Zaaïjer de fabrieken te Utrecht, waar bij nog vele felicitaties met zijn 25-jarig jubileum werden toegevoegd aan de huldiging van zaterdag j.l. aan de Maanweg.

Namens het personeel van de fabriek aan de Keulsekade richtte de heer Jansen het woord tot de jubilaris en familieleden, de heer De Baar deed dit namens het personeel van de fabriek aan de Abstederdijk.

Gememoreerd werd dat de heer Zaaïjer altijd veel interesse heeft getoond en intens heeft meegeleefd met de Utrechtse bedrijven. Niet alleen de voortgang en ontwikkeling hiervan

CARMIGGELT was in Utrecht

Op 17 oktober verzorgde de heer S. Carmiggelt een avond „uit eigen werk", in het kader van de door de ontspanningscommissie georganiseerde persoonsavonden. Het is een zeer geslaagd de avond geworden.

Voor hen die zijn stukjes regelmatig lezen stond het slagen van deze avond reeds vast. Dit bleek ook al uit de kaartverkoop; twee dagen tevoren was de zaal uitverkocht!

We hebben deze avond de fijne humor van het dagelijks leven geproefd, opgeleken door een van de beste schrijvers in dit genre. De slagzin, welke een persoonsvereniging eens op haar kaarten voor een lezing van Carmiggelt plaatste, willen wij zeker ontmagelijken. Deze luidde: „Carmiggelt lezen is fantastisch, hem zien is kostelijk" (en doen dan gaarne afstand van onze visuele verlangens).

Een pluim verdient ook het kantinepersoneel voor de zo gezellig ingerichte kantine en het geven van „inhoud" aan de pauze!

Heer Zaaïjer, wij wensen u en de uwen nog vele gelukkige en succesvolle jaren en hopen u nog vele jaren als directeur bij Van der Heem N.V. te mogen hebben.

Spreekuur O.R. Maanweg
5 NOVEMBER 1957.

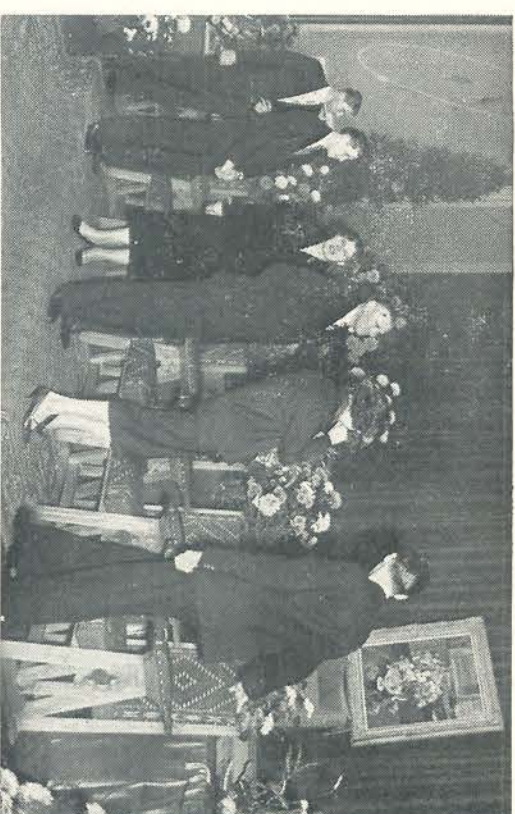
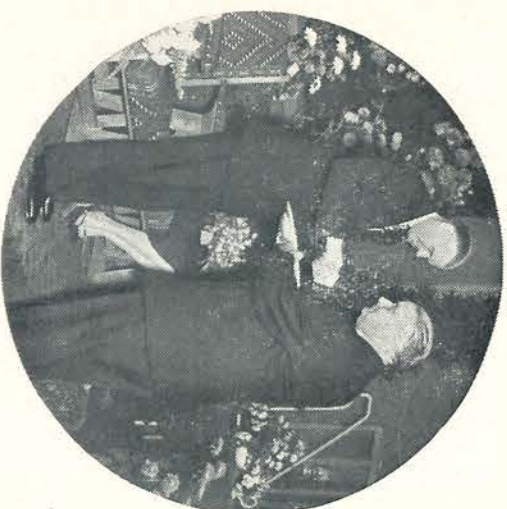
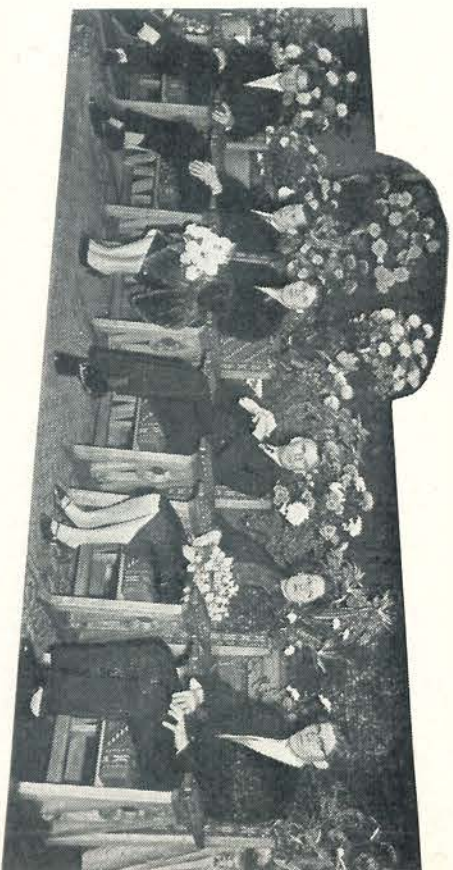
1e pauze:
de heren Kouwer — Reimerink,
2e pauze:
mej. Van Bitterswijk — heer Mindé.

Spreekuur O.R. Utrecht
FABRIEK KEULSEKADE.
8 NOVEMBER 1957.

1e pauze:
heer Bonder,
2e pauze:
heer Van Ree.

Spreekuur O.R. ENAF
6 NOVEMBER 1957.

1e pauze:
de heren Graaf — Rhijnburger.

HULDEBETOON IN HET ONTSPANNINGSGEBOUW

In de voor deze gelegenheid feestelijk versierde grote zaal van het Ontspanningsgebouw werd zaterdag 26 oktober 1957 een receptie gehouden vanwege het 25-jarig jubileum van onze directeur *ir P. G. Zaaijer*.

Hierbij waren aanwezig: de directie van Van der Heem N.V., de directie van R. S. Stokvis & Zn., de Ondernemingsraden en een afvaardiging van het personeel van onze drie fabrieken.

Om 11.00 uur werd de jubilaris, vergezeld van zijn vrouw en vier kinderen, door de heer L. W. van der Heem het Ontspanningsgebouw binnengeleid, waar zij werden begroet door de heer L. C. M. J. Gussenhoven. Nadat aan mevrouw Zaaijer en mevrouw Zaaijer een boekje bloemen was overhandigd nam de familie haar plaats in.

De voorzitter van de jubileumcommissie, onze directeur de heer L. C. M. J. Gussenhoven, opende de bijeenkomst en sprak een kort woord als vriend en collega.

In de 16 jaar dat de heer Gussenhoven met de heer Zaaijer heeft samen gewerkt, heeft hij grote waardering gekregen voor zijn nuchter en zakelijk oordeel en hem leren kennen als een man van de realiteit, die zich niet laat gaan in plotselinge emoties. Hij sprak de wens uit dat hij nog lang met hem mag samenwerken in het belang van dit mooie bedrijf en de mensen die hierin hun werk vinden.

Daarna krijgt het woord de heer J. van Randwijk, president-commissaris van Van der Heem N.V. en directeur van R. S. Stokvis & Zonen.

De verklarende tekst der foto's kunt u lezen op pag. 6.

Meestal wordt bij een jubileum het accent verkeerd gelegd, dan spreekt men over het aantal jaren dat de betroukne in dienst is geweest. De heer Van Randwijk vindt het primair wat hij gedurende die jaren in het belang van de zaak en in het belang van hen die daar werken heeft bereikt welke carrière de jubilaris zelf heeft gemaakt. Wanneer dit jubileum vanuit die gezichtshoek wordt benaderd is er zeker reden voor feestbetoon. De jubilaris heeft de groei van Van der Heem meegemaakt, maar wat veel belangrijker is, hij heeft zelf mede die groei gemaakt en daarvoor brengt de heer Van Randwijk hem van ganser harte hulde.

De heer Van Randwijk vindt het buitengewoon competentie liggen om de technische kwaliteiten van de heer Zaaijer te beoordelen, maar spreker haalt het gezegde aan „Aan de vruchten kent men de boom“ en als hij dan magaat wat er 25 jaar geleden door Van der Heem op de markt werd gebracht en hij ziet nu onze televisie, onze radio en wat dies meer zij, dan constateert hij dat Van der Heem toch een enorme technische ontwikkeling heeft doorgemaakt. Hij zegt hiervoor dan ook de technische leiding en alle medewerkers hartelijk dank. De heer Van Randwijk meent dat men zo eens in de 25 jaar

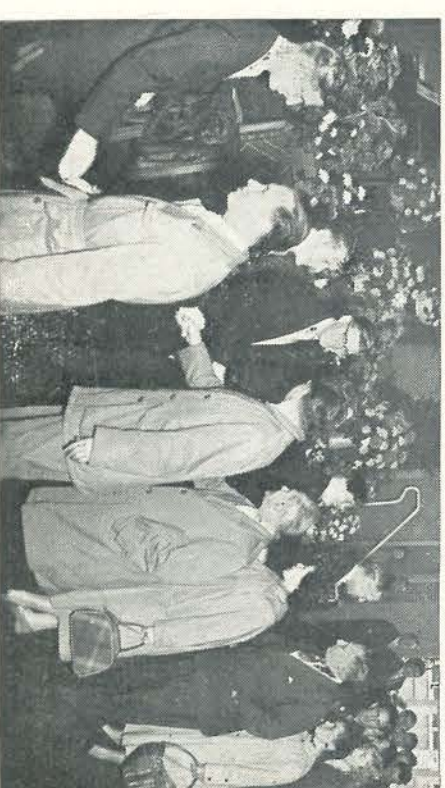
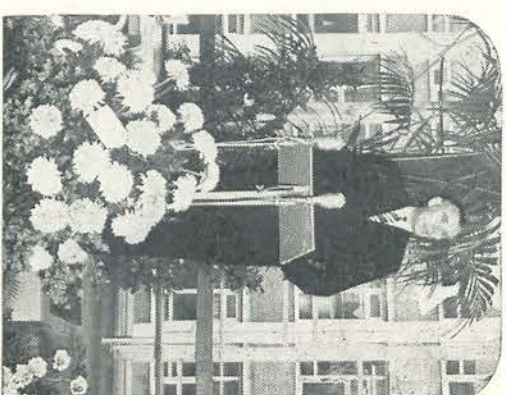
elkaar wel een de waarheid mag zeggen en verklaart dan dat hij altijd getroffen was door het nuchtere, vooral het onafhankelijke en eerlijke oordeel van de heer Zaaijer. Dan dacht hij: goed bloed liegt niet, dat is zijn Zeeuwse aard.

De heer Zaaijer nog vele jaren van dezelfde geesdrift en activiteit in een bloeiend bedrijf toewensend, besluit de heer Van Randwijk zijn toespraak, na ook mevrouw Zaaijer en haar kinderen in zijn felicitaties te hebben betrokken. Vervolgens richt de heer L. W. van der Heem, president-directeur van Van der Heem N.V. het woord tot de jubilaris, zijn gezin en alle aanwezigen.

Het is voor de heer Van der Heem onmogelijk om in enkele bewoordingen te spreken over iemand die hij zo goed kent en daarom wil hij slechts enkele grepen doen en de dienstbetrekking van de heer Zaaijer indelen in drie tijdvakken.

Het eerste tijdvak begint op 29 maart 1932 toen de heer Zaaijer bij ons in dienst trad. Van der Heem verkeerde toen in zeer slechte omstandigheden, de omzet was met 40 % gedaald, de winst was zoek.

De heer Zaaijer begon met de ontwikkeling van een nieuw toestel, de KY 126, dat een groot succes werd en waardoor de produktie zich in stijgende lijn bewoog tot 1940. Er werden steeds meer modellen in grote aantallen op de markt gebracht, waaronder een speciaal voor de tropen ontwikkeld toestel, dat door Van der Heem als eerste werd gelanceerd. In 1934 kwamen wij uit met een nieuw artikel: de stofzuil-

ger. In 1939 werd de nieuwe fabriek geopend, doch er kwamen een eind aan de vooruitgang door de dreiging van de oorlog.

Het tweede tijdvak begint op 28 november 1940, de dag waarop de heer Zaaïjer tot technisch onderdirecteur werd benoemd. Hoewel nieuwe artikelen werden gefabriceerd, zoals de hand-boormachine, de gecombineerde stof-zuiger-vloerwrijver en de handdynamo, was dit een periode van stilstand in de groei van Van der Heem.

De heer Van der Heem spreekt zijn diepe bewondering uit voor de wijze waarop de heer Zaaïjer zich hersteld heeft van de slag die hem trof door het bombardement van het Bezuidenhout op 3 maart 1945, waarbij huis en inboedel verloren gingen.

Het derde tijdvak, dat begint in 1947, was er een van groei en bloei, van grote expansie bij Van der Heem en dus ook van het werk van de heer Zaaïjer. De ontwerpfactoren werd een ontwerpgroep en door de reorganisatie van de laboratoria en het in gebruik nemen van het Telco-gebouw werden aan het technisch kunnen van de heer Zaaïjer steeds hogere eisen gesteld.

Door de benoeming in 1951 van wijlen de heer J. van der Heem tot voorzitter van de Kamer van Koophandel werd de technische leiding van de fabriek voor een groot gedeelte overgelaten aan de heer Zaaïjer, die zich tijdig wist te verzekeren van de juiste medewerkers. Velen hebben onder zijn leiding carrière gemaakt.

Een van de hobby's van de heer Zaaïjer is dat Van der Heem goed ontworpen artikelen van een prima kwaliteit in binnen- en buitenland op de markt zal brengen, waardoor de goede naam die Van der Heem zich heeft verworven behouden blijft.

Hij verstaat de kunst om mensen en afdelingen te coördineren en zo een goede samenwerking te verkrijgen. Dit alles lijkt bij een man als Zaaïjer vanzelfsprekend, maar hij heeft dit bereikt door zijn zeer bijzondere karaktereigenschappen, zoals eerlijkheid, betrouwbaarheid, onkreukbaarheid, ijver en toewijding. De heer Van der Heem noemt hem een voorbeeld voor alle jonge ingenieurs en technici.

In zijn dank betreft de heer Van der Heem het gehele gezin van de heer Zaaïjer en in het bijzonder mevrouw Zaaïjer die veel heeft bijgedragen tot het geluk van haar man. Tevens dankt

hij de heer Zaaïjer voor de vriendschap die hij aan hem en aan zijn familie heeft betoond en spreekt de wens uit dat hij nog vele jaren met de heer Zaaïjer kan samenwerken.

Hierna neemt de heer W. A. van Waasdijk, chef Radiolaboratorium namens de ontwerpgroep en als een der oudste medewerkers van de heer Zaaïjer het woord.

Hij schetst de heer Zaaïjer als directeur en als mens, in beide gevallen een persoonlijkheid waarvan men opaan kan en wiens weloverwogen oordeel over mensen en zaken ieders bewondering heeft.

Als directeur van de vennootschap heeft de heer Zaaïjer aller waardering, voor de mens Zaaïjer voelen wij een oprechte en diepe genegenheid. Een dag als heden, die maar eenmaal in het leven van een mens voorkomt, is wel een uitgelezen gelegenheid om hieraan te getuigen.

De heer Van Waasdijk eindigt met de wens dat hij nog vele jaren naast en met de heer Zaaïjer aan de groei van Van der Heem zal mogen werken.

Na de heer Van Waasdijk wordt vervolgens het woord gegeven aan de heer L. F. Laurier, secretaris van de Centrale Ondernemingsraad, die zal spreken namens het personeel der VDH-bedrijven.

Spreekte, die het een goede gewoonte acht dat men bij het bereiken van deze mijnpaal even stilstaat en een blik werpt op de afgelopen jaren, vindt niet het aantal jaren belangrijk doch de inhoud der jaren. Dat Van der Heem zich van klein bedrijf heeft ontwikkeld tot wat het nu is, is voor een groot deel te danken aan de capaciteiten van de heer Zaaïjer. Doordat hij reeds jarenlang aan het bedrijf is verbonden kan hij de menselijke factor in het bedrijf uitermate goed begrijpen.

Hoewel niet alle personeelsleden elkaar kennen gaat toch het gezegde „onbekend maakt onbemind“ bij ons niet op. Het personeel heeft immers van hoog tot laag goffend om iets bijvonds te kunnen aanbieden aan onze directeur.

De heer Laurier verzoekt vervolgens de familie Zaaïjer het gezicht naar het podium te wenden, waar het door de heer L. Meijs vervaardigde schilderij is opgesteld. „Wij hopen“, aldus de heer Laurier, „dat u in dit schilderij het symbool zult zien van de

TEKST, BEHOORENDE BIJ FOTO'S OP PAG. 4 EN 5.

Foto's beginnend links onder:

onze directeur, de heer L. G. M. J. Gussenhoven, voorzitter van de Jubileumcommissie, spreekt het welkomstwoord;

de heer L. F. Laurier, secretaris CO.R, sprekend namens het gehele personeel; de heer J. van Randwijk, president-commissaris van Van der Heem N.V., tevens directeur van R. S. Stokvis en Zonen N.V., tijdens zijn rede;

de jubilaris, onze directeur ir P. G. Zaaïjer betreft met zijn gezin het Ontspanningsgebouw;

de heer Zaaïjer met echtgenote en kinderen luisterend naar de toespraken; de heer L. W. van der Heem, onze president-directeur, feliciteert de jubilaris; de familie Zaaïjer belijkt het door de heer Laurier namens het personeel aangeboden schilderij;

de heer W. A. van Waasdijk, chef Radiolaboratorium, spreekt de jubilaris toe; de heer G. G. Th. J. de Cates aan het woord namens de drie Ondernemingsraden;

de jubilaris, ir P. G. Zaaïjer spreekt een dankwoord; het personeel feliciteert de jubilaris.

De heer C. W. K. Zegwaard, directeur afd. Radio en Televisie van R. S. Stokvis en Zonen N.V., biedt felicitaties aan.

eenheid van het personeel van hoog tot laag. Wij hopen daarnaast, dat u nog jarenlang uw diensten zult mogen geven aan Van der Heem tot welzijn van het gehele personeel".

De heer G. G. Th. J. de Cates, di namens de Ondernemingsraden het woord voert, begint met het uitspreken van een woord van dank aan de heer Zaaïjer voor de prettige en kundige wijze waarop hij de vergaderingen van de Ondernemingsraden leidt. Het is belijst geen eenvoudige taak voorzitter te zijn van de drie Ondernemingsraden, niet alleen doordat elke twee jaar tijdens de verkiezingen nieuwe leden worden gekozen, maar vooral door de wensen en problemen die worden gesteld. De heer Zaaïjer weet steeds een juiste en doeltreffende oplossing te vinden, omdat vertrouwen, samenwerking en rechtsgewoel de grondprincipes zijn waarop hij bouwt.

U heeft Van der Heem tot grote bloei gebracht en wij gaan met vertrouwen de toekomst met u tegemoet.

De heer De Cates overhandigt vervolgens namens de Ondernemingsraden de heer Zaaïjer een boekwerk over Italiaanse cultuur en spreekt de wens uit dat de N.V. nog lang van de grote gaven van de heer Zaaïjer gebruik zal mogen maken.

Na de rij van sprekers beklint thans de heer Zaaïjer het spreekgestoelte.

„Waar het hart van vol is, daar loopt de mond van over“, en dames en heren, mijn hart is vol. Mijn hart is vol van dankbaarheid; in de eerste plaats ten opzichte van allen, die in de afgelopen 25 jaar en in de jaren daaraan voorafgaande mij in staat hebben gesteld mijn werk te verrichten en mij te vormen. Ik herdenk in dankbare herinnering mijn ouders, eenvoudige mensen, die door noeste vijf 't mij mogelijk hebben gemaakt een academische opleiding te volgen. Zij zijn reeds jarenlang overleden, maar ik geef mij er goed rekenschap van, dat zij de basis hebben gelegd voor mijn loopbaan. Het is tevens een loevallige omslating, dat 29 maart de verjaardag van mijn moeder was en heden, 26 oktober, de verjaardag van mijn vader.

Van grote dankbaarheid ben ik ook vervuld jegens mijn vrouw. Een vrouw heeft een enorme invloed op de loopbaan van haar man. Door een verkeerde instelling en gebrek aan aanpassing kan zij een belemmering zijn voor de carrière van haar man. Door opgewektheid en optimisme, door daadwerkelijke overname van het grootste deel van de dagelijkse zorgen kan zij de man tot steun zijn. Zo'n vrouw heb ik. Jij, Emmy, bent mij in mijn loopbaan tot werkelijke steun geweest en van alle lof, die mij hier vandaag is toegevaard, komt jou eerlijk de helft toe.

DRIE IN ÉÉN

VOORDRACHT, ZANG, BALLET

Vrijdag 18 oktober 1957 werd in het Ontspanningsgebouw een avond voor het personeel gegeven, verzorgd door ons ballet, ons mannenkoor en de voordrachtskunstenaar Maarten Kapteijn.

Deze bijeenkomst trok grote belangstelling en zij die storm en regen hadden getrotseerd zullen hiervan zeker geen spijt hebben gehad, het programma was goed verzorgd.

Het is eigenlijk niet nodig om uitvoerig te schrijven over de kwaliteiten van Maarten Kapteijn, want die zijn u vloeiende bekend van de radio. De keus van zijn voordrachten konden wij zeer waarderen en wij menen dat velen van deze voordrachtskunst hebben genoten.

Onze balletgroep heeft weer laten zien hoe deze vorm van vrijetijdsbesteding goede resultaten kan afwerpen. e kleding vonden wij prima verzorgd.

VERVOLG VAN PAG. 6

Een man heeft een enorme invloed op mij uitgesproken en op deze wijze een deel van mijn persoonlijkheid gevormd. Die man is Leo van der Heem en daar ben ik nog trots op ook. Hij is een vent uit één stuk, zoals er maar weinig, angstig weinig zijn.

Aan u heb ik ontzettend veel te danken en ik ben blij dat ik de kans krijg in het openbaar hiervan te getuigen. U bent voor mij en voor vele anderen altijd de man met de grote stuwkracht, de bouw van onze onderneming, die mij de kans heeft gegeven. Het is wel eens licht dat de waarde van het partitiedurf initiatief, tegelijk met vele anderen wordt gedwaald, zich er rekenschap van te geven, dat zonder Leo van der Heem deze onderneming niet zou bestaan. Ik beschouw het als een groot voorrecht voor een belangrijk deel de opbouw van deze onderneming onder een man als Leo van der Heem mede te hebben mogen maken en daaraan mijn beste krachten te hebben mogen geven.

Deze 25 jaar waren de beste van mijn leven, maar zijn ook de moeilijkste jaren geweest. De moeilijkheden waren vele, vooral in de oorlog en in de naoorlogse jaren. Wij hebben succes gehad, veel narigheid gekend, maar ook veel gelachen. De herinnering aan deze in doorsnee toch zo gelukkige en succesvolle tijd zal mij mede kracht geven mijn taak in de toekomst te vervullen. Deze liet in de steun die ik u zal geven in de leiding van deze onderneming, die ons beiden zo dierbaar is.

Zeer geachte heer Van Randwijk,

U hebt mij wel niet kwalijk genomen, dat de volgende van bedanken niet geheel compleet is. Ik ben u dankbaar voor de woorden die u tot mij hebt gesproken; zij hebben mij diep geroerd. Nog dankbaarder ben ik voor het vertrouwen dat u in mij hebt gesteld en waarvan u in de loop der jaren meermalen hebt blij gegeven en dat dit voortjaar gecombineerd heeft in het voorstel mij tot directeur te benoemen.

U, mijnheer Van Randwijk, bent voor mij altijd het voorbeeld geweest van de gedegen Hollandse koopman van groot formaat. Hoewel het commerciële terrein niet direct tot mijn bemoeienis behoort, is het mij toch niet geheel vreemd. In de vooroorlogse jaren, toen onze contacten veelvuldiger waren, heb ik veel van u opgesloten en heb ik mijn blik op de handel vernieuwd.

Ik ben u echter niet alleen dankbaar als president-commissaris van Van der Heem, doch ook als oudste directeur van het oude en grote huis Stokvis. Ik wil mede in mijn dank betrekken de andere directieleden en al uw medewerkers, waarmee ik in tal van jaren contacten van de allernamaste aard heb gehad.

Tot slot nog iets over ons mannenkoor, dat kennelijk de laatste weken in prestatie was gegroeid. Aan niets was te merken dat dit koor onder leiding van zijn nieuwe dirigent pas een viertal repetities achter de rug had. Een compliment voor dirigent en koor is hier zeker op zijn plaats.

Bemoedigend voor alle medewerkers den was de veel grotere belangstelling dan bij andere avonden en wij hopen dan ook dat deze in de komende bijeenkomsten nog meer zal toenemen.

De volgende personeelsavond aan de Maanweg zal worden gehouden op vrijdag 15 november 1957. De Utrechtse toneelgroep zal dan het toneelstuk optoeren, waarmee zij enkele weken geleden in Utrecht veel succes hadden, namelijk „In het Witte Paard“. U kunt dus nu reeds rekening houden met deze datum!

Mevrouw Van der Heem,

Ik stel het ten zeerste op prijs, dat u deze bijeenkomst met uw tegenwoordigheid hebt willen vereeren. Het is mij duidelijk, dat er reden te over zijn voor u om bij deze feestelijke gebeurtenis niet aanwezig te zijn. Het feit dat u toch bent gekomen wordt door mij des te meer gewaardeerd.

Veel dank ben ik u verschuldigd voor al de gastvrijheid en vriendschap die ik in de afgelopen 25 jaar heb ondervonden. Ik dank u niet alleen voor de vriendschap maar ook voor het vertrouwen, dat u als commissaris van Van der Heem N.V. in mij hebt gesteld. In het gecompliceerde organisme dat een moderne industriele onderneming is, kan niemand iets alleen. Ik geef mij er goed rekenschap van dat ik mijn taak niet kan verrichten zonder steun en medewerking van allen die hier in dit bedrijf werkzaam zijn.

Deze steun en medewerking is mij in de afgelopen 25 jaar ten volle deelachtig geworden en daar ben ik u zeer dankbaar voor. Ik ben in de gelegenheid geweest enige maanden in de geleidelijk geweest mijn standpunt uitte zetten over mijn opvattingen over de menselijke verhoudingen in het bedrijf. In het bijzonder de Ondernemingsraden hebben mijn volle steun.

Jhr H. A. C. van Riemsdijk, hoofd-directeur van Philips Nederland N.V., complimenteert de jubilaris.

De hilde van het personeel, door de secretaris van de C.O.R. gebracht, die ik hierbij dank zeg voor zijn gevoelige woorden, was mij zeer aangenaam. Ik dank mede namens mijn vrouw allen, die hun bijdragen voor het schitterende cadeau, het schilderij van de heer Meijs, hebben gegeven. Ik ben hier werkelijk zeer gelukkig mee.

In mijn dank aan al onze medewerkers heb ik reeds uit laten komen hoe mijn standpunt is ten opzichte van de Ondernemingsraden. Het is mijn eerlijke bedoeling in gezamenlijk overleg steeds die maatregelen te nemen, die in het belang zijn van het personeel. Als ik terugzie op het half jaar dat ik voorzitter ben, kan ik dat doen met grote voldoening. Onze vergaderingen zijn steeds in een prettige geest van samenwerking en onderling begrip verlopen. Ik stel het zeer op prijs dat u mij, leden van de Ondernemingsraden, als herinnering aan deze dag, dit fraaie boekwerk, welks onderwerp zo zeer mijn interesse heeft, hebt aangeboden. En ik dank daarbij de heer De Cates voor zijn vriendelijke woorden, die hij daarbij heeft uitgesproken.

Ook nog een geluid uit de kring der oude getrouwen. Ik stel het zeer op prijs dat de heer Van Waasdijk zich tot loik van deze oude getrouwen en eigenlijk van mijn naaste staf heeft gemaakt. Van Waasdijk, ik dank je hartelijk niet alleen voor je vriendelijke woorden maar ook voor 25 jaar van nauwe en goede samenwerking.

Ik zou zeker in mijn taak tekort schieten indien ik niet zou getuigen van mijn dankbaarheid ten opzichte van het Jubileum-Comité. Dat wil ik dan doen in de persoon van de nominale voorzitter.

Beste Louis, hartelijk dank voor alle moeite, die je je hebt getroost. Het is een waar feest. Het succes van een onderneming hangt voor een deel af van de goede samenwerking in de toepassing en ik geloof dat ik niet overdrijf als ik beweet, dat deze tussen jou en mij uitstekend is en hecht getuind door uw wederzijds begrip en waardering. Het doet mij bijzonder veel goed, dat je de moeilijke heit genomen, dit feest te willen regelen. Hartelijk dank ik ook de andere leden van het comité. Dames en heren, ik hoop dat ik niemand vergeeten heb. Mocht dit het geval zijn, hij of zij neme mij dit niet kwalijk. Nogmaals hartelijk dank voor alles wat gezegd en gedaan is. U hebt mij werkelijk zeer gelukkig gemaakt."

Hierna kreeg het personeel van de fabrieken aan de Maanweg en van de Enaf gelegenheid de heer Zaaïjer te feliciteren. Het was in alle opzichten een feestelijke aanblik de jubilaris met zijn gezin te zien staan in een met groen en vele bloemstukken versierde zaal.

Wij hopen dat door de grootse viering van zijn jubileum deze dag voor de heer Zaaïjer tot een onvergetelijke is gemaakt.